

විෂය ගණිතය

නිපුණතාව 16

එදිනෙදා ජීවිතයේ හමුවන ගැටලු විසඳා ගැනීම සඳහා විජීය භාග සුළු කිරීමේ ක්‍රම විධි ගවේෂණය කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 16.1

විජීය භාග සුළු කිරීම මගින් දෛනික ජීවිතයේ සම්බන්ධතා විග්‍රහ කරයි.

නිපුණතා මට්ටමට

අදාල ඉගෙනුම් පල

1. විජීය භාග හඳුනා ගනියි.
2. නිඛිලමය හරය සහිත, හරය සමාන වූ විජීය භාග එකතු කරයි; අඩු කරයි.
3. නිඛිලමය හරය සහිත, හරය අසමාන වූ විජීය භාග එකතු කරයි; අඩු කරයි.
4. විජීයමය සමාන හර සහිත භාග එකතු කරයි; අඩු කරයි.

විජීය භාග

විජීය භාග පාඩම හොඳින් අවබෝධ කරගැනීමට සංඛ්‍යාත්මක භාග එකතු කිරීම හා අඩු කිරීමත් විජීය ප්‍රකාශන සුළු කිරීමත් වැදගත් වන හෙයින් ඒවා මතකයට තබා ගැනීම සඳහා පහත නිදසුන් අධ්‍යයනය කරමු.

නිදසුන් 1 :-

$$\text{සුළු කරන්න } \frac{2}{7} + \frac{4}{7}$$

$$= \frac{2 + 4}{7}$$

$$= \frac{6}{7}$$

(භාග දෙකෙහිම හරය සමාන නිසා මෙලෙස ලිවිය හැකි වේ.)

නිදසුන් 2:-

$$\text{සුළු කරන්න } \frac{3}{8} + \frac{1}{4} \quad (\text{මෙහිදී භාග දෙකෙහි හරය සමාන කර ගැනීමට හරයන්ගේ කුඩා පොදු ගුණාකාරය සෙවිය යුතුය})$$

$$= \frac{3}{8} + \frac{1 \times 2}{4 \times 2} \quad (\text{හරයන්ගේ කුඩා පොදු ගුණාකාරය 8 නිසා හරයන් සමාන කර ගැනීමට } \frac{1}{4} \text{ ලවය හා හරය 2න් ගුණ කල යුතුය})$$

$$= \frac{3}{8} + \frac{2}{8}$$

$$= \frac{5}{8}$$

නිදසුන් 3:-

$$\text{සුළු කරන්න } \frac{3}{4} + \frac{1}{6} \quad (\text{මෙහිදීද හරයන් සමාන කර ගත යුතු බැවින් 4 හා 6 හි කුඩා පොදු ගුණාකාරය ගත යුතු වේ.})$$

$$= \frac{3 \times 3}{4 \times 3} + \frac{1 \times 2}{6 \times 2} \quad (4 \text{ හා } 6 \text{ හි කු. පො. ගු. } 12 \text{ බැවින් හරයන් සමාන කර ගැනීමට } \frac{3}{4} \text{ භාගයේ හරය හා ලවය 3න් හා } \frac{1}{6} \text{ භාගයෙහි හරය හා ලවය 2න් ගුණ කල යුතු වේ.})$$

$$= \frac{9}{12} + \frac{2}{12}$$

$$= \frac{11}{12}$$

නිදසුන 4:-

සුළු කරන්න $\frac{5}{9} - \frac{1}{2} + \frac{1}{3}$ (හරයන් අසමාන භාග අඩංගු ප්‍රකාශනය සුළු කිරීමේදී 9,2 හා 3 යන සංඛ්යාවල කු.පො.ගු. සෙවිය යුතුය)

$$= \frac{5 \times 2}{9 \times 2} - \frac{1 \times 9}{2 \times 9} + \frac{1 \times 6}{3 \times 6} \quad (9,2 \text{ හා } 3 \text{ හි කු.පො.ගු. } 18 \text{ වන නිසා හරයන් සමාන කර ගැනීමට මෙලෙස හරයන් හා ලවයන් ගුණ කල යුතු වේ.)$$
$$= \frac{10}{18} - \frac{9}{18} + \frac{6}{18}$$
$$= \frac{10 - 9 + 6}{18}$$
$$= \frac{7}{18}$$

මෙම නිදසුන් හොඳින් අධ්‍යයනයෙන් පසුව පහත අභ්‍යාසයෙහි යෙදෙන්න.

අභ්‍යාසය 26.2

සුළු කරන්න

① $\frac{2}{9} + \frac{3}{9}$

② $\frac{1}{6} + \frac{5}{12}$

③ $\frac{5}{6} - \frac{1}{8}$

④ $\frac{3}{8} + \frac{1}{2} - \frac{2}{3}$

⑤ $\frac{3}{5} + \frac{1}{10} - \frac{2}{3}$

විජීය ප්‍රකාශන සුළු කිරීම මතකයට තංවා ගැනීම සඳහා පහත නිදසුන් අධ්‍යයනය කර අභ්‍යාසයෙහි නිරත වන්න.

*සජාතීය පද එකතු කිරීම හෝ අඩු කිරීම හෝ මගින් එම පද එක් පදයකට සුළු කර ගත හැකිය.

නිදසුන 1

සුළු කරන්න $6x + 2x$

$$= \underline{8x}$$

නිදසුන 2

සුළු කරන්න $5y - y + 3y$

$$= 4y + 3y$$

$$= \underline{7y}$$

නිදසුන 3

සුළු කරන්න $5a + 3 - a - 7$

$$= 5a - a + 3 - 7$$

$$= \underline{4a - 4}$$
 (සජාතීය පද එක පෙලට ලියා ගැනීමෙන් සුළු කිරීම පහසු වේ)

නිදසුන 4

සුළු කරන්න $-7a - 8 + 2a - 5$

$$= \underbrace{-7a + 2a} + \underbrace{-8 - 5}$$

$$= \underline{-5a - 13}$$

නිදසුන 5

සුළු කරන්න $5ab - 3 + x - 2ab - 5x - 6$

$$= \underbrace{5ab - 2ab} + \underbrace{x - 5x} + \underbrace{-3 - 6}$$

$$= \underline{3ab - 4x - 9}$$

නිදසුන 6

සුළු කරන්න $3(a - b) + 8a$

$$= 3a - 3b + 8a$$

$$= 3a + 8a - 3b$$

$$= \underline{11a - 3b}$$

නිදසුන 7

සුළු කරන්න $-(2 - 8x) - 3x + 4$

$$= -2 + 8x - 3x + 4$$

$$= -2 + 8x - 3x$$

$$= \underline{+2 + 5x}$$

නිදසුන 8
සුළු කරන්න

$$4(x - 1) - x(x - 2y) + 5x$$

$$= 4x - 4 - x^2 + 2xy + 5x$$

$$= 4x + 5x - 4 - x^2 + 2xy$$

$$= \underline{9x - 4 - x^2 + 2xy}$$

අභ්‍යාසය 26.2

පහත දැක්වෙන ප්‍රකාශන සුළු කරන්න.

① $9y - 2y$

② $-6a - 11a - a$

③ $8b - 7 - 13b + 2$

④ $-6x - 7 - 3x - 5$

⑤ $-3 + 2y - 2xy + 9y - 5xy + 2$

⑥ $3(a - b) + 5a$

⑦ $2(2x - y) + 3(x - 2y)$

⑧ $-(5 - 2a) - 5x - 2$

⑨ $3(2x - 1) - 2(-x + 3)$

⑩ $y(y - a) + 8ya$

වීජීය භාග හැඳින්වීම

යම් භාගයක හරයෙහි හෝ ලවයෙහි හෝ දෙකෙහිම හෝ වීජීය පදයක් හෝ වීජීය ප්‍රකාශනයක් ඇත්නම් එම භාගය වීජීය භාගයක් ලෙස හැඳින්වේ.

උදා:- $\frac{x}{2}$, $\frac{5}{b}$, $\frac{2y}{5x}$, $\frac{3}{x+5}$, $\frac{a-b}{3}$, $\frac{5a+3}{2x-3}$

පහත වගුව අධ්‍යයනයෙන් හරයේ හා ලවයේ තිබෙන පද අනුව වීජීය භාග වර්ග කරගත හැකිය.

ලවයෙහි පමණක් වීජීය පදයක් සහිත	$\frac{y}{4}$, $\frac{3a}{8}$, $\frac{9b}{17}$, $\frac{8xy}{9}$, $\frac{5x^2}{11}$
ලවයෙහි පමණක් වීජීය ප්‍රකාශනයක් සහිත වීජීය භාග	$\frac{y+x}{7}$, $\frac{8x-3}{12}$, $\frac{a-b}{3}$, $\frac{p-q}{4}$, $\frac{2x-5y+1}{8}$
හරයෙහි පමණක් වීජීය පදයක් සහිත වීජීය භාග	$\frac{8}{a}$, $\frac{5}{7n}$, $\frac{8}{7a}$, $\frac{5}{3xy}$, $\frac{11}{b^2}$
හරයෙහි පමණක් වීජීය ප්‍රකාශනයක් සහිත වීජීය භාග	$\frac{8}{3x+5}$, $\frac{7}{p+r}$, $\frac{8}{2x-3y}$, $\frac{6}{3a-2b}$, $\frac{12}{5x+3y-2}$
හරය හා ලවය දෙකෙහිම වීජීය පද සහිත වීජීය භාග	$\frac{a}{b}$, $\frac{2x}{y}$, $\frac{3y}{2x}$, $\frac{2xy}{3pq}$, $\frac{5x^2}{3y^2}$
ලවයෙහි වීජීය ප්‍රකාශනත් හරයෙහි වීජීය පදත් සහිත වීජීය භාග	$\frac{y+8}{3x}$, $\frac{2x+3b}{m}$, $\frac{3a-d}{4x}$, $\frac{5x-3}{n}$, $\frac{2x^2y-b^2}{a}$
ලවයෙහි වීජීය පදත් හරයෙහි වීජීය ප්‍රකාශනත් සහිත වීජීය භාග	$\frac{y}{2x-5}$, $\frac{n}{3a+b}$, $\frac{5x}{a-b}$, $\frac{2ab}{x-2y}$, $\frac{b^2}{x+2b}$
හරය හා ලවය දෙකෙහිම වීජීය ප්‍රකාශන සහිත වීජීය භාග	$\frac{a+1}{2a-3}$, $\frac{a+b}{3x+2y}$, $\frac{7x-4}{a+b}$, $\frac{8m-2n}{x-7y}$, $\frac{7a-b}{x+2y+5}$

① නිඛිලමය හර සහිත වීජීය භාග එකතු කිරීම හා අඩු කිරීම

ඔබ ඉහතින් ඉගෙන ගත් සංඛ්‍යාත්මක භාග එකතු කිරීම හා අඩු කිරීම සිදුකල ආකාරයටම වීජීය භාග එකතු කිරීම හා අඩු කිරීම කල හැකිය.

පහත නිදසුන් හොඳින් අධ්‍යයනය කර පහත අභ්‍යාස මාලාවේ යෙදෙන්න

නිදසුන 1

සුළු කරන්න $\frac{1}{5} + \frac{1}{5} = \frac{1+1}{5} = \frac{2}{5} \longrightarrow \frac{x}{5} + \frac{x}{5} = \frac{x+x}{5} = \frac{2x}{5}$

නිදසුන 2

සුළු කරන්න $\frac{3}{8} - \frac{1}{8} = \frac{3-1}{8} = \frac{2}{8} \longrightarrow \frac{3a}{8} - \frac{2a}{8} = \frac{3a-2a}{8} = \frac{a}{8}$

නිදසුන 3

සුළු කරන්න $\frac{7}{12} + \frac{1}{12} - \frac{5}{12} = \frac{7+1-5}{12} = \frac{3}{12} \longrightarrow \frac{7x}{12} + \frac{x}{12} - \frac{5x}{12} = \frac{7x+x-5x}{12} = \frac{3x}{12} = \frac{x}{4}$

(3 හා 12 මහා පොදු සාධකය වන 3න් බෙදීමෙන්)

නිදසුන 4

සුළු කරන්න $\frac{a+1}{7} + \frac{2a+3}{7}$

$$= \frac{a+1+2a+3}{7}$$

$$= \frac{3a+4}{7}$$

නිදසුන 5

සුළු කරන්න $\frac{2x-4}{5} - \frac{x-2}{5}$

$$= \frac{2x-4-(x+2)}{5}$$

$$= \frac{2x-4-x+2}{5}$$

$$= \frac{x-2}{5}$$

(අඩු කරන වීජීය ප්‍රකාශනය වරහන් තුල ලියා අඩු කල යුතු බව මතක තබා ගන්න.)

නිදසුන 6

$$\begin{aligned} \text{සුළු කරන්න} \quad & \frac{7x+1}{10} - \frac{2x+1}{10} - \frac{x-2}{10} \\ &= \frac{7x+1 - (2x+1) - (x-2)}{10} \\ &= \frac{7x+1 - 2x - 1 - x + 2}{10} = \frac{4x+2}{10} \\ &= \frac{2(2x+1)}{10} \text{ (හරය හා ලවය 2න් බෙදීම මගින් පිළිතුර සරලම ආකාරයෙන්} \\ & \quad \text{දැක්විය හැකිය.)} \\ &= \frac{2x+1}{5} \end{aligned}$$

26.3 අභ්‍යාසය

සුළු කර පිළිතුර සරලම ආකාරයෙන් දක්වන්න.

1 $\frac{x}{7} + \frac{2x}{7}$

2 $\frac{3x}{11} - \frac{2x}{11}$

3 $\frac{a}{5} + \frac{2a}{5} + \frac{2a}{5}$

4 $\frac{8b}{12} - \frac{3b}{12} + \frac{b}{12}$

5 $\frac{2x}{9} - \frac{5x}{9}$

6 $\frac{2x+3}{3} + \frac{x+2}{3}$

7 $\frac{3y-1}{8} + \frac{4y-5}{8}$

8 $\frac{6x+3}{10} - \frac{2x-5}{10}$

9 $\frac{2y-1}{15} - \frac{3y}{15} + \frac{y-2}{15}$

10 $\frac{5a-1}{12} - \frac{a-5}{12} - \frac{2a+1}{12}$

නිදසුන 3
සුළු කරන්න

$$\frac{5x}{2} - \frac{5x}{8} + \frac{3x}{4}$$

$$= \frac{5x \times 12}{2 \times 12} - \frac{5x \times 3}{8 \times 3} + \frac{3x \times 6}{4 \times 6} \quad (2,8 \text{ හා } 4 \text{ සංඛ්‍යා වල කු.පො.ගු. } 24 \text{ නිසා පොදු හරය } 24 \text{ වන සේ තුලය භාග ලබා ගැනීම)$$

$$= \frac{60x}{24} - \frac{15x}{24} + \frac{18x}{24}$$

$$= \frac{60x - 15x + 18x}{24}$$

$$= \frac{63x}{24}$$

නිදසුන 4
සුළු කරන්න

$$\frac{5y + 2}{8} - \frac{y + 3}{3}$$

$$= \frac{5y + 2}{8} - \frac{y + 3}{3} \quad (8 \text{ හා } 3\text{හි කු.පො.ගු. } 24 \text{ වන බැවින් } 24 \text{ පොදු හරය වන සේ තුලය භාග ලබාගන්න.)$$

$$= \frac{3(5y + 2)}{3 \times 8} - \frac{8(y + 3)}{8 \times 3} \quad (\text{මෙම පියවරේදී විෂය ප්‍රකාශන වරහන් තුල ලිවීමට සිහි තබා ගන්න.})$$

$$= \frac{3(5y + 2)}{24} - \frac{8(y + 3)}{24}$$

$$= \frac{3(5y + 2) - 8(y + 3)}{24}$$

$$= \frac{15y + 6 - 8y - 24}{24} \quad (\text{වරහන් ඉවත් කිරීම.})$$

$$= \frac{7y - 18}{24}$$

නිදසුන 5

සුළු කරන්න

$$\begin{aligned} & \frac{a+2}{2} + \frac{a+1}{3} - \frac{a-1}{4} \\ = & \frac{6(a+2)}{6 \times 2} + \frac{4(a+1)}{4 \times 3} - \frac{3(a-1)}{3 \times 4} \quad (2,3 \text{ හා } 4 \text{ හි කු.පො.ගු. } 12 \text{ නිසා පොදු} \\ & \text{හරය } 12 \text{ වන සේ තුල්‍ය භාග ලබා ගැනීම.) \\ = & \frac{6(a+2)}{12} + \frac{4(a+1)}{12} - \frac{3(a-1)}{12} \\ = & \frac{6(a+2) + 4(a+1) - 3(a-1)}{12} \\ = & \frac{6a+12+4a+4-3a+3}{12} \\ = & \frac{7a+19}{12} \end{aligned}$$

අභ්‍යාසය 26.4

සුළු කර පිළිතුර සරලම ආකාරයෙන් දක්වන්න.

① $\frac{x}{9} + \frac{x}{18}$

② $\frac{2n}{3} + \frac{5n}{4}$

③ $\frac{3b}{4} - \frac{2b}{5}$

④ $\frac{y}{4} + \frac{5y}{12} + \frac{y}{3}$

⑤ $\frac{2x}{3} + \frac{3x}{5} - \frac{x}{4}$

⑥ $\frac{x+1}{2} + \frac{x+3}{4}$

⑦ $\frac{2m-2}{9} + \frac{m-5}{6}$

⑧ $\frac{4x-3}{3} + \frac{3x-1}{7}$

⑨ $\frac{a+3}{2} - \frac{a+1}{4} - \frac{a-1}{3}$

⑩ $\frac{x+1}{2} + \frac{x-1}{3} - \frac{2x-1}{4}$

③ සමාන වීජීය හර සහිත වීජීය භාග එකතු කිරීම හා අඩු කිරීම

මෙහිදී භාග වල හර වීජීය පද වුවත් ඒවා සමාන නිසා සාමාන්‍ය භාග සුළු කරන ආකාරයටම සුළු කිරීම කල හැකිය.

පහත නිදසුන් අධ්‍යයනයෙන් පසුව ඔබට මෙවැනි වීජීය භාග අඩංගු ප්‍රකාශන පහසුවෙන් සුළු කර ගත හැකිය. ඉන් පසු පහත අභ්‍යාස මාලාවේ නිරත වන්න.

නිදසුන 1

$$\begin{aligned} \text{සුළු කරන්න} \quad & \frac{5}{8a} + \frac{1}{8a} \\ &= \frac{5 + 1}{8a} \\ &= \frac{6}{8a} && \text{(මෙය තව දුරටත් පොදු සාධකය වන 2න් බෙදා} \\ & && \text{සරල කරගත හැකිය.)} \\ &= \frac{6}{8a} \div 2 \\ &= \frac{3}{4a} \end{aligned}$$

නිදසුන 2

$$\begin{aligned} \text{සුළු කරන්න} \quad & \frac{2x}{5b} + \frac{1}{5b} - \frac{x}{5b} \\ &= \frac{2x + 1 - x}{5b} && \text{(පොදු හරය 5b වේ.)} \\ &= \frac{x + 1}{5b} \end{aligned}$$

නිදසුන 3

සුළු කරන්න $\frac{4}{a+3} + \frac{3}{a+3}$

$$= \frac{4+3}{a+3} \quad (\text{පොදු හරය } a+3 \text{ වේ.})$$
$$= \frac{7}{a+3}$$

නිදසුන 4

සුළු කරන්න

$$\frac{8x}{y-5} - \frac{3x+2}{y-5}$$
$$= \frac{8x - (3x+2)}{y-5} \quad (\text{පොදු හරය } y-5 \text{ වේ.})$$
$$= \frac{8x - 3x - 2}{y-5} = \frac{5x - 2}{y-5}$$

26.5 අභ්‍යාසය

සුළු කර පිලිතුර සරලම ආකාරයෙන් දක්වන්න.

① $\frac{5}{7a} + \frac{3}{7a}$

② $\frac{7}{10a} + \frac{3}{10a}$

③ $\frac{2}{3a} - \frac{3}{3a}$

④ $\frac{12}{5ab} + \frac{11}{5ab} + \frac{4}{5ab}$

⑤ $\frac{1}{x} + \frac{2}{x} - \frac{3}{x}$

⑥ $\frac{7}{n-3} + \frac{2}{n-3}$

⑦ $\frac{9a}{5+2y} + \frac{a+5}{5+2y}$

⑧ $\frac{6x}{a+b} + \frac{3x-2}{a+b}$

⑨ $\frac{5b}{3q+1} - \frac{2b}{3q+1} - \frac{1}{3q+1}$

⑩ $\frac{3m+1}{5a+3} + \frac{2m}{5a+3} - \frac{3}{5a+3}$

④ හරයේ හා ලවයේ වීජීය ප්‍රකාශන සහිත වීජීය භාග සුළු කිරීම

මෙම වීජීය භාග සුළු කිරීමේදී ලවයේ වීජීය ප්‍රකාශනයක් අඩු කිරීමට ඇත්නම් එම වීජීය ප්‍රකාශනය වරහන් තුළ ලිවිය යුතුය.

පහත නිදසුන් හොඳින් අධ්‍යයනයෙන් පසුව දී ඇති අභ්‍යාස මාලාවේ නිරත වන්න.

නිදසුන 1

සුළු කරන්න

$$\begin{aligned} & \frac{2x}{3x+2} + \frac{5x}{3x+2} \\ = & \frac{2x + 5x}{3x + 2} && \text{(පොදු හරය } 3x+2 \text{ වේ.)} \\ = & \frac{7x}{3x+2} \end{aligned}$$

නිදසුන 2

සුළු කරන්න

$$\begin{aligned} & \frac{9y}{8x-3} - \frac{7y}{8x-3} \\ = & \frac{9y - 7y}{8x-3} && \text{(පොදු හරය } 8x-3 \text{ වේ.)} \\ = & \frac{2y}{8x-3} \end{aligned}$$

නිදසුන 3

සුළු කරන්න

$$\begin{aligned} & \frac{5m-1}{7m+3} + \frac{2m+3}{7m+3} \\ = & \frac{5m-1+2m+3}{7m+3} && \text{(පොදු හරය } 7m+3 \text{ වේ.)} \\ = & \frac{7m+2}{7m+3} \end{aligned}$$

නිදසුන 4

සුළු කරන්න

$$\frac{2a + 5}{2a + 3} + \frac{7a - 3}{2a + 3} - \frac{3a - 7}{2a + 3}$$

$$= \frac{2a + 5 + 7a - 3 - (3a - 7)}{2a + 3} \quad (\text{අඩු කරන ප්‍රකාශනය වරහන් තුළ ලිවිය යුතුය})$$

$$= \frac{2a + 5 + 7a - 3 - 3a + 7}{2a + 3} \quad (- \text{ලකුණින් ගුණ කර වරහන් ඉවත් කරන්න})$$

$$= \frac{6a + 9}{2a + 3}$$

$$= \frac{3(2a + 3)}{2a + 3} \quad (\text{ලවයේ පොදු සාධකය වෙන් කර ලියා සුළු කිරීම})$$

$$= \underline{\underline{3}}$$

අභ්‍යාසය 26.6

සුළු කර පිලිතුර සරලම ආකාරයෙන් දක්වන්න.

① $\frac{a + 3}{x + 2} + \frac{a}{x + 2}$ ② $\frac{3p + 2}{a + 1} + \frac{p - a}{a + 1}$ ③ $\frac{3a - 1}{x + 3} + \frac{a}{x + 3}$

④ $\frac{5 - a}{x - 3} - \frac{2a + 1}{x - 3}$ ⑤ $\frac{2a + 1}{x + 3} + \frac{3a - 2}{x + 3}$ ⑥ $\frac{5x + 3}{2a - b} - \frac{2x - 1}{2a - b}$

⑦ $\frac{q + 1}{q - 4} + \frac{q + 3}{q - 4} - \frac{q + 2}{q - 4}$

⑧ $\frac{2y}{3y + 2} - \frac{3y - 2}{3y + 2} + \frac{4y}{3y + 2}$

⑨ $\frac{8x + 10}{2x + 5} - \frac{4x + 2}{2x + 5} + \frac{6x + 17}{2x + 5}$

⑩ $\frac{2a}{b - a} - \frac{a - b}{b - a} - \frac{3a - b}{b - a}$

පිළිතුරු

අභ්‍යාසය 26.1

① $\frac{5}{9}$

② $\frac{7}{12}$

③ $\frac{17}{24}$

④ $\frac{5}{24}$

⑤ $\frac{1}{30}$

අභ්‍යාසය 26.2.

① $7y$

② $-18a$ ③ $-5b - 5$

④ $-9x - 12$

⑤ $-1 + 11y - 7xy$

⑥ $8a - 3b$

⑦ $7x - 8y$

⑧ $2a - 5x - 7$

⑨ $8x - 9$ ⑩ $y^2 - ya + 8ya$

අභ්‍යාසය 26.3

① $\frac{3x}{7}$

② $\frac{x}{11}$

③ a

④ $\frac{b}{2}$

⑤ $\frac{-x}{3}$

⑥ $\frac{3x + 5}{3}$

⑦ $\frac{7y - 6}{8}$

⑧ $\frac{2(x + 2)}{5}$

⑨ $\frac{2y - 1}{15} - \frac{3y}{15} + \frac{y - 2}{15}$

⑩ $\frac{5a - 1}{12} - \frac{a - 5}{12} - \frac{2a + 1}{12}$

අභ්‍යාසය 26.4

① $\frac{x}{6}$

② $\frac{23n}{12}$

③ $\frac{7b}{20}$

④ y

⑤ $\frac{61x}{60}$

⑥ $\frac{3x + 5}{4}$

⑦ $\frac{7m - 19}{18}$

⑧ $\frac{37x - 24}{21}$

⑨ $\frac{-a + 19}{12}$

⑩ $\frac{4x + 5}{12}$

අභ්‍යාසය 26.5

① $\frac{8}{7a}$

② $\frac{2}{5a}$

③ $\frac{-1}{3a}$

④ $\frac{1}{ab}$

⑤ $\frac{6}{x}$

⑥ $\frac{9}{n - 3}$

⑦ $\frac{1a + 5}{5 + 2y}$

⑧ $\frac{9x - 2}{a + b}$

⑨ $\frac{7b - 1}{3q + 1}$

⑩ $\frac{m + 4}{5a + 3}$

අභ්‍යාසය 26.6

① $\frac{2a + 3}{x + 2}$

② $\frac{4p - a + 2}{a + 1}$

③ $\frac{4a - 1}{x + y}$

④ $4 - 3$

⑤ $5a - 1$

⑥ $3x + 4$

$x - 3$

$x + y$

$2a - b$

$$\textcircled{7} \frac{q + 2}{q - 4}$$

$$\textcircled{8} 1$$

$$\textcircled{9} 5$$

$$\textcircled{10} 2$$

∴ වැඩිදුර අභ්‍යාස සඳහා 9 ශ්‍රේණිය ගණිතය III පෙළපොතේ විච්ඡේදන හා ඒකකයෙහි සියළු අභ්‍යාසවල නිරත වන්න.

සංජීව ගුණසේකර
මො / දුටුගැමුණු ම. ම. වි.
බුත්තල.
0715819874
gunasekaradwms@gmail.com